

Vlaams
Parlement

vergadering **C175**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering en Stedenbeleid

van 20 maart 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de aanstelling van een algemeen directeur en een financieel directeur na de verdere integratie van OCMW en gemeente – 1386 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Bert Maertens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de overgangsbepalingen in verband met de algemeen directeur en de financieel directeur in het decreet Lokaal Bestuur – 1498 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Bert Maertens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het stemrecht van personen met een handicap – 1398 (2017-2018)	10
VRAAG OM UITLEG van Bart Dochy aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de aanpassing van de raden van bestuur van de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen aan de bepalingen van het decreet over het lokaal bestuur – 1413 (2017-2018)	12
VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de openstelling voor de contractuele personeelsleden van de lokale besturen van de tweede pensioenpijler die geldt voor de contractuele personeelsleden van de Vlaamse overheid – 1421 (2017-2018)	16
VRAAG OM UITLEG van Joris Poschet aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de aanhoudende stadsvlucht van jonge gezinnen – 1441 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de zogenaamde stadsvlucht van jonge gezinnen die de stad inruilen voor een randgemeente – 1455 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Peter Wouters aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het wegtrekken van jonge gezinnen uit de steden – 1461 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Mercedes Van Volcem aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de ontwikkeling van Vlaamse stadsregio's – 1464 (2017-2018)	19

VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de aanstelling van een algemeen directeur en een financieel directeur na de verdere integratie van OCMW en gemeente – 1386 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Bert Maertens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de overgangsbepalingen in verband met de algemeen directeur en de financieel directeur in het decreet Lokaal Bestuur – 1498 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp-a): Voorzitter, zoals we allemaal weten, werd heel recent beslist dat gemeenten en OCMW's tegen 2019 verder moeten integreren. De toekomstige samenwerking brengt heel wat praktische vragen met zich mee. Dat stellen wij ook vast op de werkvloer, collega's. Volgens de bepalingen van het decreet Lokaal Bestuur moeten de gemeenten tegen 1 augustus 2018 – dit jaar dus – één algemeen directeur en respectievelijk ook één financieel directeur aanstellen. Dat wordt verplicht gekoppeld aan 130 procent van het salaris van de huidige gemeentesecretaris of de gemeentelijke financieel beheerder.

We stellen op het terrein vast dat er daarover heel wat vragen rijzen, zowel over de timing als over de weddeschalen.

Minister, ik heb gezien dat de heer Maertens ook een hele resem vragen heeft.

Hebt u, gezien de naderende deadline, zicht op de stand van zaken in de gemeenten inzake de aanstelling van één algemeen directeur en één financieel directeur? Zo ja, wat zijn de bevindingen?

Wat zijn de bevindingen van het Agentschap Binnenlands Bestuur in dezen? Krijgen zij hierover veel vragen en opmerkingen vanuit de lokale besturen?

Veel gemeenten zouden vrezen voor de financiële impact van de 130 procentregel voor de algemeen directeur en financieel directeur, zowel de huidige impact ervan op de uitgaven qua loon, maar ook de toekomstige meeruitgaven qua pensioen. Werd deze impact in kaart gebracht en met de vertegenwoordigers van de lokale besturen besproken? Zo ja, wat waren de reacties?

We horen steeds meer stemmen opgaan over waarom deze loonsverhoging niet werd overgelaten aan de lokale autonomie, zodat de lokale besturen de keuze hebben om dit toe te passen en de hoogte ervan te bepalen. Minister, hoe staat u hiertegenover?

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Minister, ook mijn vraag gaat over de algemeen directeur en de financieel directeur, en wat daarbij komt kijken. Maar ik volg niet zo zeer de invalshoek die collega De Loor aanhaalt, maar wel een andere.

Volgens artikel 589 van het decreet Lokaal Bestuur is het zo dat de persoon die uiteindelijk niet wordt aangesteld als algemeen of financieel directeur, met behoud

van de aard van zijn dienstverband en geldelijke anciënniteit wordt aangesteld, hetzij als adjunct-algemeen of financieel directeur bij de gemeente, hetzij in een passende functie van niveau A bij de gemeente of de betreffende nevenbesturen van OCMW, autonoom gemeentebedrijf of OCMW-verenigingen.

Er bereiken ons verschillende signalen – ik hoor het toch heel vaak opduiken – dat sommige gemeenten, vooral om een grotere, moeilijkere procedure te vermijden en vooral ook uit schrik om mensen te demotiveren, dus om iedereen tevreden te houden, binnen de decretale graden, de 'ambtelijke vrede' willen afkopen. In die zin krijgen de algemeen of financieel directeur 130 procent van de wedde van de gemeentesecretaris/financieel beheerder, maar de anderen, de niet-gekozenen, krijgen als adjunct-algemeen directeur of als adjunct-financieel directeur 129 procent van de vorige wedde of net iets minder.

In sommige andere, vaak kleinere, gemeenten zou bovendien nogal gul worden omgesprongen met het aanbieden van het A-niveau tot in de hoogste schaal, A10, wat we nu in Vlaanderen alleen kennen in de allergrootste steden – en in Roeselare. (*Gelach*)

Dit leidt ertoe dat het ene bestuur tegen het andere kan worden uitgespeeld. Ik heb mij laten vertellen dat die werkwijze nog meer nefaste gevolgen kan hebben in fusiegemeenten waar dat systeem als een soort van laatste geschenk, een afscheidsgeschenk zou kunnen worden gehanteerd.

Minister, bent u zich bewust van deze problematiek?

Vindt u het verantwoord dat gemeenten de niet-aangestelde titularis die als adjunct-algemeen directeur of adjunct-financieel directeur wordt aangesteld een hoger salaris geven dan het salaris dat hij of zij genoot als secretaris of als financieel beheerder, ook als dat salaris dat van de aangestelde algemeen of financieel directeur nagenoeg benadert? Ik verwijs hier dus naar de 129 versus 130 procent.

Vindt u het verantwoord dat besturen een passende functie van niveau A ter compensatie in de hoogste salarisschaal door bevordering meegeven?

Bent u van plan om de aanstellingen in het kader van de overgangsbepalingen zoals daarnet vernoemd, op te volgen?

En vooral, hebt u enige bevoegdheid – want dat is volgens mij toch de belangrijkste vraag – om desgevallend, bijvoorbeeld in het kader van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, op te treden? Of behoort dit alles tot de lokale autonomie van de gemeenten?

Is het mogelijk om, indien men er niet in slaagt om een passende functie te vinden voor de niet-gekozenen, in onderling akkoord de aanstelling, die uiteraard wel statutair is, te beëindigen? Dat is een bijkomende vraag.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega's, u stelde heel wat vragen en dus is mijn antwoord redelijk uitgebreid.

Vooraleer ik effectief antwoord op de gestelde vragen, vind ik het belangrijk om de overgangsregels en het belang ervan te situeren, aangezien alles daarmee te maken heeft.

U weet dat wij in de commissie een artikelsgewijze bespreking en stemming hebben gehad van het decreet Lokaal Bestuur. Die overgangsbepalingen zijn door iedereen, ook door de leden van de oppositie, goedgekeurd. Dat wil ik graag onderstrepen.

Ze zijn inmiddels op zondag 25 februari 2018 in werking getreden, de tiende dag na de publicatie in het Belgisch Staatsblad op 15 februari 2018. Die bepalingen zijn dus nog geen maand geleden in werking getreden. De vragen zijn dus meer dan terecht, maar komen misschien net iets te vroeg, zeker de zeer specifieke vragen van de heer De Loor. Maar dat neemt natuurlijk niet weg dat ik zal antwoorden op de vragen.

Collega's, u weet dat de essentie van die overgangsbepalingen onder meer is dat er in de besturen zo snel mogelijk en uiterlijk per 1 augustus 2018 een directeur is – aangesteld of waarnemend – en dat die de besturen bijstaat in de aanloop en de organisatie van de aankomende lokale verkiezingen van oktober en de nakende verdere integratie van OCMW en gemeente. Ook moeten er zoveel mogelijk secretarissen en financieel beheerders zijn die bij de inwerkingtreding van de overgangsbepalingen kunnen worden aangesteld tot directeur. Een andere essentie van die overgangsbepalingen was dat we het bestaande potentieel van de ex-secretarissen en ex-financieel beheerders niet verloren wilden laten gaan. Een laatste essentie van die overgangsbepalingen is dat we ook de personeelskosten van de passende functies met behoud van salaris wilden beperken.

Die overgangsbepalingen zijn door iedereen hier aanwezig – ik weet niet of u daar toen bij was, maar alleszins wel alle partijen – unaniem goedgekeurd – al hoeft dat hier in de commissie niet te gebeuren door middel van het groene knopje. Het is in dat licht dat we de aanstelling van de directeurs en in het verlengde daarvan de overgangswaarborgen van degenen die niet aangesteld worden tot directeur bekijken en toepassen.

Mijnheer De Loor, u vraagt naar de stand van zaken van de aanstelling van de directeurs. Daarnet zei ik al dat de overgangsbepalingen pas in werking zijn getreden op 25 februari, zeer recent dus. Sinds 25 februari 2018 zijn alle combifuncties – als ik ze gemakkelijksshalve zo mag noemen – van rechtswege directeur. Er zijn dus al heel wat besturen waar er al een algemeen en/of een financieel directeur is aangesteld. Het exacte aantal ken ik niet, maar vanuit het Expertisecentrum van Gemeentesecretarissen (ECG) vernam ik dat een eerste telling leert dat er op dit moment al ongeveer 91 algemeen directeurs zijn. Wat de financieel directeurs betreft, zouden er al ruim 150 zijn aangesteld op grond van de gegevens over de combi-financieel directeurs.

In de andere gemeenten moet de directeursfunctie nog worden ingevuld, en dat begint met de keuze voor hetzij de oproepprocedure, hetzij voor aanwerving en/of bevordering. Dat die procedures nu al tot een aanstelling zouden hebben geleid, zou bijzonder vreemd zijn, alleen al omdat de oproeptermijn van de oproepingsprocedure, die toch de snelste invulprocedure is, dertig dagen duurt. En aangezien de bepaling pas sinds 25 februari van kracht is en de termijn dertig dagen duurt, zal het niet lukken om daar vandaag al zicht op te hebben.

De besturen hebben een zeer grote autonomie bij het maken van hun keuze. Zij moeten natuurlijk wel de algemene beginselen van behoorlijk bestuur naleven. Uit de vragen en telefonische contacten met de besturen blijkt over het algemeen dat dit vrij vlot verloopt. Er zijn mij op dit ogenblik slechts een tiental besturen bekend die wat vertraging oplopen omdat zij de reeds opgestarte en lopende procedures voor werving of bevordering voor de gewezen functies van secretaris of financieel beheerder alsnog wensen voort te zetten.

Mijnheer De Loor, u vraagt naar de bevindingen, vragen en opmerkingen omtrent de aanstelling van de directeurs. Het Agentschap Binnenlands Bestuur krijgt veel vragen van de besturen en de functiehouders over de praktische uitvoering van de overgangsregeling. In veel gevallen betreft het zeer plaatsgebonden situaties waarvoor er een zeer concrete ad-hocoplossing moet worden gezocht.

Om misvattingen en foute interpretaties tegen te gaan, hebben de verschillende beroepsfederaties in samenwerking met de VVSG en het Agentschap Binnenlands Bestuur een uitgebreid vraag-en-antwoorddocument opgemaakt, waarin de overgangsregeling wordt uitgelegd in 85 vragen en antwoorden.

Dat initiatief is zeer positief onthaald in het werkveld en ook de federaties en de VVSG hebben daarvoor expliciet hun dank betuigd. Ik wil het Agentschap Binnenlands Bestuur bedanken om dat te doen.

Daarnaast heeft het ABB ook antwoorden opgemaakt op een aantal bijkomende vragen. Die zijn allemaal te consulteren op de webstek van het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Mijnheer Maertens, uw vragen gaan over de verantwoorde – of onverantwoorde, zo u wilt – passende functie. Collega's, we hebben het hier – vrij vertaald – over de waarborg van aanstelling in een passende functie, met name adjunct-directeur of een functie op A-niveau en de garantie dat dat gebeurt zonder salarisverlies. Men wordt dus in beginsel aangesteld in een passende functie met minstens behoud van het salaris en dat salaris is – op het salaris van de algemeen directeur en financieel directeur na – het hoogste binnen de gemeentelijke organisatie.

Dat neemt niet weg dat de besturen wel een grote vrijheidsgraad hebben bij het aanstellen in passende functies en het eraan gekoppelde salaris en dat het effectief hoger zou kunnen zijn dan het gewaarborgde vroegere salaris. Men was statutair en we hebben er ook voor gezorgd dat iemand die niet algemeen directeur of algemeen financieel beheerder werd, ook behoud van de verworven rechten had. Ik vind dat de meest logische zaak ter wereld.

Maar, mijnheer Maertens, autonomie is evenwel absoluut geen vrijbrief om de beginselen van behoorlijk bestuur te negeren en betrekkingen cadeau te doen. Dat was een zeer concrete vraag van u. De lokale besturen krijgen bij het nemen van de beslissingen over het invullen van de passende functie een zeer ruime autonomie, maar moeten uiteraard steeds de beginselen van behoorlijk bestuur blijven respecteren. Elke passende betrekking, hetzij de betrekking van adjunct-directeur, hetzij een andere passende functie van niveau A en het daaraan gekoppelde salaris, moet afdoende gemotiveerd zijn opdat er sprake kan zijn van een regelmatige aanstellingsbeslissing.

Mijnheer Maertens, ja, ik kan uiteraard optreden tegen een dergelijke rechtschending. Als hierover een klacht zou binnenkomen in het kader van het toezicht, zal ik uiteraard het dossier laten opvragen en nagaan of de aanstelling in de passende betrekking en het eraan gekoppelde salaris de toets van de beginselen van behoorlijk bestuur zal kunnen doorstaan en of er sprake is van een manifeste of kennelijke schending van deze beginselen. Momenteel heb ik daarover nog geen klachten gekregen. Maar nogmaals, het is in werking sinds 25 februari.

Mijnheer De Loor, u stelde een vraag over het salaris van 130 procent en ook vragen over de impact en de autonomie. Ik heb het daarnet al gezegd en wil het nog eens herhalen: ondanks het feit dat niet alle artikelen van het decreet Lokale Bestuur werden goedgekeurd, is dit artikel goedgekeurd door elke partij.

De 130 procentregel is niet nieuw. In het besluit van de Vlaamse Regering (BVR) RPR stond dat ook al ingeschreven. Dat omvatte ook de mogelijkheid om dat te doen.

Mijnheer Dochy, ik zie dat u geïnteresseerd bent in wat ik zeg. Het principe van de 130 procentregel is niet nieuw. Maar er is wel een verschil. Bij het BVR RPR was de mogelijkheid er en nu is men verplicht om dat te doen. Dat is het grote verschil. Ik heb dus uitgelegd wat het verschil is met het artikel in het BVR RPR.

Ik volg de redenering dat het om een nieuwe verzwaarde betrekking gaat en dat een hogere salarisschaal daarbij gepast is. Dat was volgens mij ook de motivatie van iedereen om dit artikel goed te keuren. Men moet namelijk twee functies combineren. Vroeger was er een OCMW-secretaris en een gemeente- of stadssecretaris, nu moet men als algemeen directeur die beide functies combineren. Voor financieel beheerder geldt uiteraard ook hetzelfde principe.

Ik sta achter deze regeling en met mij het parlement dat die 130 procent heeft gestemd. Ik herhaal – het staat drie keer op mijn blad, dus mijn medewerkers zullen dat belangrijk hebben gevonden: eerst unaniem in deze commissie en vervolgens ook in de plenaire vergadering. Op deze manier wordt de lijn van de uniforme salarisschalen voor de decretale graden niet doorbroken.

Mijnheer Maertens, indien er geen passende functie wordt gevonden, wat zijn dan de mogelijkheden? In uw concrete vraag werd er gepolst of een daling mogelijk was. Ja, als het lokaal bestuur en het betrokken personeelslid in onderling akkoord de aanstelling wensen te beëindigen, kan men inderdaad bijvoorbeeld overgaan tot een daling.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp-a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U zegt dat er een Q&A is opgesteld door het Agentschap Binnenlands Bestuur. Dat had ik ook al opgemerkt. 85 vragen en antwoorden is een zeer gebruiksvriendelijke manier van werken. Het is zeer goed opgevat. Maar alleen al het feit dat er 85 bestaan, zegt toch redelijk veel over de vragen die ontvangen werden. Dat zal zo zijn bij het Agentschap Binnenlands Bestuur, maar er worden ongetwijfeld ook dagelijks vragen gesteld aan alle leden van deze commissie over hoe de vork precies in de steel zit en wat er hun te doen staat.

U zegt dat de vragen te vroeg komen. Maar ik stel ook vast dat u een vrij optimistische kijk hebt op alles. In het verleden is soms ook al gebleken dat uw kijk op de zaken een beetje té optimistisch is. Ik ben van nature ook optimistisch, maar in het verleden is al gebleken dat dat bij u soms een beetje overdreven is.

U verwijst naar het Expertisecentrum en stelt dat er al 91 algemeen directeurs zouden zijn en 150 financieel directeurs. Ik ga ervan uit dat dat ook die omvat waar ze al beschikten over een secretaris en een financieel beheerder.

Minister, u hebt ook drie keer gezegd – bij dezen is het een vierde keer gezegd – dat die artikels unaniem werden goedgekeurd in deze commissie. Ik wilde dat nog eens zeggen voor de duidelijkheid. Maar, zoals ik in mijn vraagstelling al heb aangehaald, bereiken er ons meer en meer stemmen die zich afvragen waarom die loonsverhoging niet werd overgelaten aan de lokale autonomie. Dat zijn de vragen die we ontvangen, omdat dat toch een redelijke impact heeft op die lokale financiën, zoals werd gesteld in de vraag. Minister, hoe staat u tegenover het laten spelen van de lokale autonomie? Vindt u dat bijsturing daarin noodzakelijk is, eventueel op basis van voortschrijdend inzicht?

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Mijnheer De Loor, ik vind uw laatste vraag wat vreemd. U hebt hier alles mee goedgekeurd. We konden inderdaad hebben gekozen voor een systeem van vrije schalen. Er is een andere keuze gemaakt, door iedereen. Ik vind het een beetje vreemd om daar nu, amper na de invoering, op terug te keren. We moeten eerst het effect bekijken. *(Opmerkingen van Kurt De Loor)*

Ja, maar toch. U mag zeker de vraag stellen.

Minister, ik ga in op uw antwoord over de terugvalpositie voor de niet-gekozen algemeen en financieel directeur. Ik hoor u zeggen dat er een vrijheidsgraad is, dat er autonomie is bij de gemeenten, maar dat die natuurlijk geen vrijbrief is en dat die beginselen van behoorlijk bestuur moeten worden gehandhaafd. Ik versta u goed als u zegt dat u na een klacht eventueel de toetsing kunt maken aan die beginselen. Uiteraard.

U had het over het nieuwe salaris bij die passende functie. Als dat salaris voldoende gemotiveerd is, is er in principe geen probleem. Maar natuurlijk stelt zich dan de vraag: wat is een voldoende motivering? Want we kennen allemaal het systeem waarbij iemand wordt gecompenseerd voor iets waarvoor hij eigenlijk geen extra werk heeft. Als je dat goed motiveert, kun je dat altijd motiveren.

Begrijp me niet verkeerd, ik ben zelf een grote voorstander van de lokale autonomie. Maar we moeten ervoor zorgen dat het systeem niet doorslaat naar de andere kant en dat je in bepaalde zeer moeilijke situaties komt.

Minister, ik heb een concrete bijkomende vraag. Wat houdt die voldoende motivering volgens u in?

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat u nogal ruim bent ingegaan op de overgangsregelingen. Het klopt inderdaad dat men vanuit de administratie heel mooi, goed en overzichtelijk de gestelde vragen bijhoudt. Maar toch zijn er in het veld nog een aantal zaken die heel dringend een duidelijk antwoord moeten krijgen.

Het is natuurlijk onbegonnen werk om dit volledig uit te spitten in het kader van deze vraag. Maar ik wil toch graag drie elementen voorleggen, omdat het getoetst werd aan een aantal concrete situaties en het antwoord eigenlijk nogal onduidelijk is.

Ten eerste, wanneer in het kader van artikel 583 de keuze wordt gemaakt om de aanstelling van de algemeen directeur versus financieel directeur te doen via interne bevordering, blijft er een onduidelijkheid. Komt het personeel van het OCMW hiervoor ook in aanmerking? Dat is eigenlijk geen personeel van de gemeente. De algemeen directeur en financieel directeur worden personeelslid van de gemeente. Maar kunnen personeelsleden van het OCMW hiervoor in aanmerking komen? Is dat eenduidig? Is daarop een klaar antwoord te geven?

Ten tweede, wanneer een – open – aanwervingsprocedure wordt gedaan, dan komen de decretale graden, conform artikel 589, in aanmerking om te voldoen aan de aanwervingsvoorwaarden. Ook al beschikken ze bijvoorbeeld niet over het noodzakelijke diploma, ze worden gelijkgesteld. Geldt dit ook bij de eerste aanwerving? Ik neem aan dat, wanneer ze niet zijn aangeduid in hun eigen gemeente, ze in aanmerking komen om te solliciteren in een andere gemeente. Maar geldt dat ook in de eigen gemeente, bij de eerste aanwerving? Zo komen we terug op de relatie decretale graden van het OCMW versus decretale graden van de gemeente.

Ten derde, is er een eigenaardigheidje, dat mijns inziens niet helemaal conform de toelichting in de memorie is, maar dat toch wel zo wordt verspreid vanuit uw administratie. Het gaat over een interpretatie van artikel 589, waarin die aanwervings- en bevorderingsvoorwaarden voor die decretale graden worden behandeld. Ik citeer: "Aanwervingsvoorwaarden moeten daarenboven in de ruimste zin worden begrepen, namelijk inclusief selectievoorwaarden." En nu komt het: "Dit betekent dat de secretaris die niet weerhouden is in zijn eigen bestuur, wanneer hij zich inschrijft voor de selectie van secretaris in een andere gemeente, geen selectieproeven moet doen." Dat betekent in dezen dat je in principe bij de beslissing, in geval van een open procedure, met twee soorten kandidaten te maken

krijgt. Er zijn mensen die ingeschreven zijn, voordien geen decretale graad waren en effectief een selectieprocedure moeten doorlopen. En blijkbaar, volgens een geschrift van de administratie, zouden decretale graden die in hun eigen gemeente niet in aanmerking genomen om de functiehouder te worden, de examens niet moeten meedoen, maar zouden ze op een of andere wijze, misschien via een assessment, toch in de weegschaal moeten worden gelegd ten aanzien van de geslaagden in het examen.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, na de meer gedetailleerde vragen heb ik een algemene bedenking. We hebben inderdaad, zoals de minister terecht in herinnering heeft gebracht, met een grote, ruime meerderheid een aantal keuzes gemaakt die vooraf zijn vastgelegd in het parlement. En dan vind ik het heel merkwaardig dat men daarover allerlei vragen begint te stellen. Laten we vooral de gemaakte keuzes uitvoeren.

Enerzijds is er de keuze geweest voor een verhoging en anderzijds de keuze om de lokale autonomie te laten spelen. Dat zijn dus twee keuzes. Ik denk dat zij absoluut op hun plaats zijn, dat dat juiste keuzes waren. En ik reken erop dat er op heel veel plaatsen daarrond goede beslissingen worden genomen.

Er wordt gevraagd of er pistes moeten worden gezocht om iemand een uitweg te bieden. Mijn kennis van de lokale besturen op dit moment is dat er heel veel uitdagingen op hen liggen te wachten, dat er heel veel taken op hen afkomen en dat er ontzettend veel werk op de plank ligt. Mits goede afspraken en goede management-technieken denk ik dat men iedereen een heel goede taakinvulling zal kunnen geven.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Ik sluit me aan bij uw laatste opmerkingen, mijnheer Kennes. Het is inderdaad niet door een zeer brede meerderheid maar unaniem goedgekeurd in deze commissie.

Mijnheer Dochy, u hebt zeer interessante vragen gesteld over zeer concrete gevallen. Ik heb ze genoteerd en zal ze schriftelijk beantwoorden om zeker geen foute antwoorden te geven. Die antwoorden zullen aan het commissiesecretariaat overgemaakt worden.

Op uw concrete vraag over dat OCMW kan ik wel al antwoorden. Bevorderen doet men binnen een bestuur en niet van bestuur naar bestuur. Een personeelslid van het OCMW kan dus niet worden bevorderd naar de gemeenten. De rest van uw vragen wordt schriftelijk beantwoord.

Bart Dochy (CD&V): Het is toch een beetje tegen de geest van het decreet waar gemeente en OCMW in elkaar worden geschoven, dat in principe zelfs de decretale raad van het OCMW al dat niet wordt uitgesloten. Dan was dan mijn tweede vraag.

Misschien moeten we ook overwegen om te remediëren in geval daar een probleem zou ontstaan.

Minister Liesbeth Homans: Ik zal er uitgebreid schriftelijk op antwoorden.

Mijnheer Maertens, die 29 procent is een maximum. Hier speelt ook de autonomie, dus de lokale besturen moeten dat ook niet doen. Degene die de combifunctie niet krijgt, behoudt de verworven rechten en heeft dan ook een minder uitgebreid takenpakket want de combi neemt het over. Wat dat maximum van 29 procent betreft, mogen de lokale besturen daar absoluut niet te lichtzinnig mee omgaan. Ze zijn niet verplicht om dat te doen. Wanneer we een klacht krijgen,

zullen we nagaan of daar op een verstandige manier mee is omgegaan en of dit niet ingaat tegen de regels van behoorlijk bestuur.

Mijnheer De Loor, u zegt dat het goed is dat ABB een overzicht maakt op de webstek van alle vragen en antwoorden, ook vragen en antwoorden die ze zelf hebben verzonnen, maar dat zijn geen 85 problemen die worden aangekaart. Men kan gemeente X natuurlijk niet vergelijken met gemeente Y: elke situatie is anders. De heer Dochy schudt hier in 5 minuten een 10-tal vragen uit zijn mouw. Daarmee wil ik aantonen dat elke situatie anders is en dat het niet betekent dat er al 85 probleemgevallen naar boven zijn gekomen en dat 85 gemeenten in de problemen zitten. Daar heeft het absoluut niets mee te maken.

Die 130 procent, en de heren Maertens en Kennes hebben daaraan herinnerd, is goedgekeurd. Ik vind wel dat die nieuwe functie passend vergoed mag worden. Men krijgt er gewoon een behoorlijke verantwoordelijkheid bij, men krijgt er ook meer taken bij, en ook u hebt dat goedgekeurd, mijnheer De Loor. U zegt dat ik te optimistisch ben; ik ben zeer graag optimistisch. U bent, denk ik, een klein beetje te pessimistisch. Mag ik u herinneren aan wat u zei over het advies van de Raad van State wat de integratie van OCMW's betreft, mijnheer De Loor?

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp-a): Minister, u mag mij daar inderdaad aan herinneren en ik wil u er ook aan herinneren dat de Raad van State heeft verwezen naar een oorspronkelijk advies, maar dat vergeet u er dikwijls bij te vertellen.

Collega's, jullie zijn verontwaardigd en verbaasd over het feit dat hier vragen worden gesteld en opmerkingen worden geformuleerd over wat er op het werkveld gebeurt. Jullie vinden dat vreemd, maar ik vind het belangrijk om die signalen op te pikken en ze in deze commissie ter sprake te brengen. Ik vind dat mijn verdomde plicht als volksvertegenwoordiger. Ik vind het de moeite om dat hier aan te kaarten en betreur de reactie die daarop is gegeven, minister en collega's. Ik zal ook in de toekomst zeker blijven doen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bert Maertens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het stemrecht van personen met een handicap – 1398 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Minister, in oktober weten we wat velen onder ons te doen staat. We weten ook dat het uw verantwoordelijkheid als minister is om ervoor te zorgen dat die verkiezingen vlot verlopen en dat iedereen die wordt opgeroepen, vlot naar de stembus kan gaan.

Eind december lanceerde Unia een sensibiliseringscampagne over stemrecht van personen met een handicap. Zij vragen aandacht voor de zeer praktische maar ook reële problemen die mensen met een beperking ervaren wanneer zij naar de stembus gaan, maar ook voor onvolmaaktheden, volgens Unia dan toch, binnen de kieswetgeving, bijvoorbeeld over de rol van vertrouwenspersonen.

Minister, zult u in aanloop naar de lokale en provinciale verkiezingen van oktober initiatieven nemen om de toegankelijkheid van de stemlokalen voor personen met

een handicap te optimaliseren? Zo ja, welke? Ik heb intussen in bepaalde media gelezen dat u ervoor zult zorgen dat de stemcomputers op plaatsen waar digitaal wordt gestemd, worden aangepast, voor blinden en slechtzienden bijvoorbeeld met een hoofdtelefoon en reliëftoetsen. Er is in het decreet zelfs sprake van een audio-module voor die mensen. Neemt u daarnaast nog andere specifieke maatregelen voor personen met een handicap?

Unia had het ook over de vertrouwenspersonen. Dat zijn mensen die iemand met een handicap begeleiden tot letterlijk in het stemhokje. Volgens Unia is daar nogal wat onduidelijkheid over. In het Kiesdecreet wordt duidelijk ruimte gelaten voor begeleiding door iemand die kan helpen om de gewenste stem uit te brengen. Maar het is nog altijd de voorzitter die daar toestemming voor moet geven. Wanneer er twijfel is over de handicap, kan het kiesbureau de toegang van die begeleider weigeren. Een en ander noopt dan ook tot wat verduidelijking. Minister, zult u initiatieven nemen om de rol van die begeleider, van die vertrouwenspersoon verder te expliciteren? Zo ja, kunt u die initiatieven nader toelichten?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Naar aanleiding van de komende lokale verkiezingen nemen wij diverse initiatieven om het stemmen voor mensen met een beperking te faciliteren. In eerste instantie wil ik bij alle lokale besturen het belang van een integraal toegankelijk stemlokaal en stemhokje benadrukken. Dat klinkt misschien zeer eenvoudig maar in de praktijk worden die mensen nog altijd geconfronteerd met bijvoorbeeld in het geval van iemand in een rolstoel, een stemlokaal met trapjes of een deur die niet breed genoeg is voor een rolstoel.

Ik wil de lokale besturen daar nog eens extra attent op maken door middel van een nieuw wenkenblad, zoals dat in het vakjargon heet. Dat is een informatiebrochure die de lokale besturen hierover praktische tips en suggesties aanreikt. Ik heb daarnet twee concrete voorbeelden gegeven, maar er zijn massa's van die voorbeelden. In samenwerking met Inter, het agentschap Toegankelijk Vlaanderen, zal ik de lokale besturen ook de mogelijkheid bieden om een praktische vorming te volgen over de toegankelijke inrichting van een stemlocatie.

Eenzijds geven we dus een informatiebrochure met heel praktische tips hoe men een stemlokaal toegankelijk maakt voor mensen met een beperking. Anderzijds kunnen lokale besturen ook een praktische vorming krijgen onder begeleiding van Inter.

Daarnaast startte ik een bijzonder proefproject om blinde mensen aan de hand van een audiomodule volledig zelfstandig hun stem te laten uitbrengen, dus zonder iemand die mee in het stemhokje moet gaan. Iemand die blind of slechtziend is, wordt begeleid naar het stemhokje. Daar is een speciaal toetsenpaneel, de blinde of slechtziende zet de hoofdtelefoon op en wordt gedurende het hele stemproces begeleid door een stem. Via die reliëftoetsen kan de blinde of slechtziende elke stap zelf zetten zonder begeleiding en dus zelfstandig zijn of haar stem uitbrengen.

Eigenlijk is dat niet zo moeilijk. Het kost natuurlijk allemaal wel geld en men moet erover nadenken, maar ik denk dat die audiomodule een zeer goede stap is om mensen die blind of slechtziend zijn, zelfstandig te kunnen laten deelnemen aan de verkiezingen.

Het is mijn ambitie om de audiomodule in enkele gemeenten in te zetten tijdens de komende lokale verkiezingen. Wanneer dit positief wordt geëvalueerd, kan dit bij volgende verkiezingen over heel Vlaanderen uitgerold worden.

Wat de vertrouwenspersoon betreft, is voor de gemeente- en provincieraadsverkiezingen decretaal bepaald dat een kiezer die wegens lichamelijke beperkingen niet in staat is om zich alleen naar het stemhokje te begeven of niet in staat is om zelf zijn of haar stem uit te brengen, zich met toestemming van de voorzitter

door iemand mag laten begeleiden of bijstaan. U hebt zelf gezegd dat dit een beetje afhankelijk is van de goodwill van de voorzitter van het stembureau, maar in de richtlijnen die ik geef aan de voorzitters van de stembureaus, zal ik expliciet de aandacht vestigen op deze regeling. Dat is natuurlijk het voordeel van veel bevoegdheden te hebben en ook veel bevoegdheden die raakvlakken met elkaar hebben zoals in dit geval Binnenlands Bestuur en Gelijke Kansen. Ik zal aan de voorzitters van de stembureaus aangeven dat de kiezer zich mag laten begeleiden door een persoon van zijn of haar keuze.

Met wat ik net heb opgesomd, zetten we deze legislatuur weer een aantal mooie stappen richting nog toegankelijker lokale verkiezingen. Natuurlijk kan alles nog beter en moet er nog verder worden gewerkt, maar ik denk dat er toch een aantal belangrijke stappen zijn gezet waardoor mensen met een beperking op een menswaardige en zelfstandige manier kunnen deelnemen aan de verkiezingen.

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord en voor de initiatieven die u neemt. We merken in de praktijk dat het vaak die mensen zijn die uitvallen wanneer het gaat over het zelf uitbrengen van hun stem. Heel vaak wordt dan een volmacht gegeven, maar ik denk dat we er alles aan moeten doen om dat te vermijden zodat die mensen zelf hun stem kunnen uitbrengen. Ik juich zeker het proefproject met die audiomodule toe en hoop dat dit verder ingang kan vinden. Alleen werkt dit enkel in gemeenten waar digitaal wordt gestemd. Het systeem verder uitrollen zal dan ook alleen kunnen in die gemeenten en steden waar er elektronisch wordt gestemd, maar dat is een ander debat.

Ik ben ook zeer blij met de richtlijnen die u zult geven aan de voorzitters van de stembureaus. Nu bepaalt het decreet dat een persoon met een handicap zich kan laten begeleiden, maar is er nog beoordelingsmarge door de voorzitter. Ik ben dan ook blij dat u het decreet aan de voorzitters van de stembureaus zult verduidelijken naar de geest ervan zoals dat ook de bedoeling is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Dochy aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de aanpassing van de raden van bestuur van de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen aan de bepalingen van het decreet over het lokaal bestuur – 1413 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Het decreet Lokaal bestuur bepaalt in artikel 434, paragraaf 1, dat het aantal leden van de raden van bestuur van de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen maximaal vijftien mag bedragen. Indien het aantal leden van de raden van bestuur op 1 mei 2017 echter minder dan vijftien bedroeg, werd eveneens een beperking tot dit maximum opgelegd.

Die beperking maakt deel uit van een reeks maatregelen die erop gericht zijn de werking en organisatie van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden aan te scherpen zoals het beperken van het bedrag van de presentiegelden tot het presentiegeld dat betaald wordt voor het bijwonen van een gemeenteraadszitting en het opnemen van deze presentiegelden in de berekening van de maximale vergoeding van zowel de leden van de schepencolleges als de gemeenteraadsleden.

Artikel 434, paragraaf 1, treedt in werking op 1 januari 2019. Heel wat intergemeentelijke samenwerkingsverbanden houden hun algemene vergadering echter slechts verschillende maanden later, sommige bijna halfweg 2019. Een dergelijke aanpassing van de raden van bestuur neemt ook wel de nodige tijd in beslag. Niet alleen moeten de gemeenteraden de voordrachten kunnen doen, gelet op de beperking van het aantal mandaten, zullen er ook afspraken moeten worden gemaakt tussen de nieuwe gemeentebesturen.

Het risico dat men er op het terrein niet in zal slagen om een en ander tegen 1 januari 2019 in orde te krijgen, zeker rekening houdend met het feit dat 2018 een verkiezingsjaar, is dus wel legio.

Er kan wel worden verwezen naar de bepalingen van artikel 605 van het decreet dat de mogelijkheid biedt om in de loop van 2018 een statutenwijziging voor te leggen aan de deelnemers van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden om een statutaire regeling vast te leggen over de onafhankelijke bestuurders en een verminderd aantal leden van de raad van bestuur. Dit moet de desbetreffende samenwerkingsverbanden in staat stellen om zich voor het begin van de volgende gemeentelijke bestuursperiode in regel te stellen met de decretale beperking van het aantal bestuurders.

De vraag blijft dan nog of de invulling van de nieuwe bestuursmandaten kan gebeuren tegen de eerste nuttige en/of noodzakelijke vergaderdatum van de betreffende raden van bestuur, na 1 januari. In normale, legislatuuroverschrijdende periodes blijven de bestaande raden van bestuur de zaak waarnemen in hun oorspronkelijke samenstelling, tot de bestuursorganen opnieuw worden samengesteld.

Gelet op de vooropgestelde reductie van het aantal mandaten kan die zaakwaarneming strikt gezien waarschijnlijk niet plaatsvinden met de oude samenstelling van de raad van bestuur. Bijgevolg komt de vraag of voor de overgangperiode van 1 januari tot aan de hersamenstelling van de raad van bestuur, met de mensen die zijn voorgedragen door de nieuwe gemeenteraden, de oorspronkelijke raden van bestuur de zaak kunnen waarnemen.

Ik geef een voorbeeld ter verduidelijking. Een raad van bestuur, een intercommunale heeft 20 gemeenten. Er zijn 25 leden in de raad van bestuur. Strikt genomen moet vanaf 1 januari het aantal leden van de raad van bestuur beperkt worden tot 15. Dat betekent dat zonder de hersamenstelling met de voordrachten van de nieuwe gemeenteraden er in principe 10 bestuurders de laan zouden moeten worden uitgestuurd. Op basis van welke criteria zou men dat moeten doen?

Minister, in welke mate zullen de raden van bestuur van de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen tijdig aangepast zijn aan de bepalingen van artikel 434, paragraaf 1, van het decreet Lokaal Bestuur? In welke mate worden de werkzaamheden door uw diensten en administratie opgevolgd?

Hebt u al signalen ontvangen vanuit de lokale besturen dat de deadline van 1 januari 2019 voor de aanpassingen van de raden van bestuur van hogervermelde verenigingen praktisch moeilijk haalbaar zal zijn? Zo ja, welke initiatieven acht u haalbaar en wenselijk om aan die praktische problemen tegemoet te komen?

Kunnen de bestaande raden van bestuur doorwerken als zaakwaarnemer tot aan de statutaire hersamenstelling conform de aangepaste statuten? Kan dit eventueel problemen geven met de rechtsgeldigheid van desgevallend genomen beslissingen?

Wat zijn de gevolgen voor de werking en de beslissingen van de desbetreffende verenigingen indien hun raden van bestuur niet tijdig aan de bepalingen van het decreet Lokaal Bestuur aangepast zijn?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Dochy, dit is een zeer redelijke vraag, waarmee ik niet gezegd wil hebben dat de andere vragen niet redelijk zijn.

De problematiek die u schetst, is dat het decreet over het lokaal bestuur zegt dat de raad van bestuur maximaal uit vijftien leden mag bestaan. Dat gaat in op 1 januari 2019. Tegelijkertijd is er ook nog een DIS-bepaling (decreet Intergemeentelijke Samenwerking) die zegt dat drie maanden na de installatie van de gemeenteraad, de bestuursorganen moeten worden vernieuwd.

Artikel 605 van het decreet Lokaal Bestuur is specifiek bedoeld om de betrokken dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen de kans te bieden om zich in 2018 te conformeren aan de nieuwe vereisten voor de samenstelling van de raad van bestuur. Dat artikel bevat de overgangsbepalingen. U weet dat een intercommunale normaal gezien geen statutenwijzigingen meer mag doen in een jaar dat er verkiezingen zijn, maar dat er hier voor is geopteerd om dat wel toe te staan om zich te kunnen conformeren aan bepaalde artikelen van het decreet Lokaal Bestuur.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB), dat instaat voor de voorbereiding van de dossiers betreffende deze statutenwijzigingen, volgt de werkzaamheden nauwgezet op. Op dit moment van het jaar zijn nog geen statutenwijzigingen omtrent de aanpassing van de raden van bestuur aan het toezicht voorgelegd. We zijn natuurlijk nog maar maart. Wel hebben diverse intergemeentelijke samenwerkingsverbanden hierover reeds contact opgenomen met ABB. Ik veronderstel dus dat die intergemeentelijke samenwerkingsverbanden reeds bezig zijn met de voorbereiding van hun statutenwijzigingen.

U vroeg of ik al signalen heb ontvangen vanuit de lokale besturen dat de deadline van 1 januari 2019 moeilijk haalbaar zal zijn. In die zin ontving ik recent een brief van water-link. Water-link vraagt naar de mogelijkheid om in 2018 het directiecomité en andere organen af te schaffen, conform de bepalingen van het decreet Lokaal Bestuur dat in 2019 pas in werking zal treden. Men dacht dat het niet kon en daarom heeft men die vraag voorgelegd. Dat is echter wel mogelijk op grond van artikel 42 van het decreet Intergemeentelijke Samenwerking. U weet dat dit decreet is opgegaan in het DLB, dat pas ingaat op 1 januari 2019. Het decreet Intergemeentelijke Samenwerking houdt op met bestaan op dezelfde dag of, als u wilt, op 31 december 2018. Dat zorgt ervoor dat het nog wel degelijk kan op basis van het artikel 42 van het decreet Intergemeentelijke Samenwerking. Wanneer de statutenwijziging een vermindering van het mandataantal beoogt, kan deze worden doorgevoerd op grond van dat artikel 42.

Dat laat dus toe om de mandaten te verminderen in een verkiezingsjaar. Men beperkt zich niet enkel tot de raad van bestuur, die naar maximaal vijftien leden moet worden gebracht. Het kan ook gaan over het afschaffen – wat de facto het verminderen betekent – van het aantal mandaten. Als water-link concreet vraagt om het directiecomité te mogen afschaffen, dan gaat dat over het afschaffen en dus verminderen van mandaten. Dat kan dus. We hebben hun dat ook laten weten. Ze wisten gewoon niet of ze dat directiecomité mochten afschaffen. Dat is de enige concrete vraag die we vanuit een intercommunale hebben gekregen.

U had dan nog vragen over de fase tussen de installatie van de nieuwe gemeenteraad die begin januari gebeurt en de periode waarin er een vernieuwing moet zijn, eind maart of begin april dus. We moeten wel een onderscheid maken tussen de vereiste statutaire aanpassingen inzake de raad van bestuur – het aantal van maximum vijftien – en de effectieve hersamenstelling ervan. Dat laatste gaat over wie op die vijftien stoelen zit en wie er wordt afgevaardigd vanuit de nieuw samengestelde gemeenteraad om zitting te hebben in of deel uit te maken van het intergemeentelijk samenwerkingsverband.

Ik heb al gezegd dat de statuten moeten zijn aangepast tegen 1 januari 2019. Dit kan dus nog perfect in 2018. Ik heb u de vraag van water-link voorgelegd. Er zijn dus al veel intercommunales mee bezig.

Inzake de effectieve hersamenstelling van de raad van bestuur, bepaalt het artikel 445 van het DLB dat wordt overgaan tot een algehele vervanging van de raad van bestuur binnen de eerste drie maanden van het jaar dat volgt op dat van de verkiezingen, dus voor 31 maart 2019. Ik heb me daarnet dan vergist, want ik dacht dat het over de installatie van de nieuwe gemeenteraad ging, maar goed, we kennen het principe van de drie maanden. Het lijkt me hierbij allerm minst onredelijk dat tijdens deze overgangperiode, namelijk vanaf 1 januari 2019 tot uiterlijk 31 maart 2019, de bestaande raden van bestuur kunnen doorwerken als 'zaakwaarnemer'. De statuten moeten worden aangepast, maar als men de raden van bestuur moet vernieuwen – en ik heb daarnet gezegd binnen welke termijn dat moet en onder welke voorwaarden en het is natuurlijk de nieuwe bestuursploeg die ook de vertegenwoordigers aanduidt –, zou er natuurlijk wel enige wrevel kunnen zijn.

Vandaar dat wij van oordeel zijn dat de bestaande raden tussen 1 januari 2019 en 31 maart 2019 wel degelijk kunnen doorwerken als zaakwaarnemer. Hierbij moet men zich er echter goed van bewust zijn dat dit een periode van lopende zaken betreft en dat men derhalve inzake de besluitvorming uiteraard de nodige voorzichtigheid aan de dag moet leggen. Ik wil hiermee niet zeggen, collega's, dat ze dit anders niet doen, maar als men in lopende zaken is of een zaakwaarnemer is, moet men toch wel heel goed opletten wat men allemaal beslist en welke besluitvorming men op de agenda zet of niet.

Indien een IGS voor dergelijke werkwijze opteert, zal dit voor mij dan ook geen reden zijn om op te treden in het kader van bestuurlijk toezicht. Ik zal dat dus ook niet doen. Maar ik begrijp anderzijds natuurlijk wel dat het werkveld bezorgd is over de regelmatigheid en rechtszekerheid aangaande de beslissingen die de organen op basis van een oude samenstelling nog zouden treffen tot aan de vernieuwing van de organen na de lokale verkiezingen en die zich normaal gezien in het voorjaar 2019 zal voltrekken. Ik heb daarom het initiatief genomen om hierover snel samen te zitten met de VVSG en met het werkveld, onder andere Vlinter, en met hen hierover verder overleg te plegen.

Samengevat, u kaart een terechte problematiek aan. Ik ga vanuit toezicht niet optreden want ik denk dat dat onbillijk zou zijn. Ik denk dat het perfect kan onder de noemer van lopende zaken. We gaan in overleg treden met de VVSG en met onder andere Vlinter.

Collega's, ik zeg ook eerlijk dat ik natuurlijk nooit kan uitsluiten dat een individu – en ik wil niemand op ideeën brengen – naar een of andere gerechtelijke instantie stapt om klacht in te dienen tegen een beslissing die genomen is tijdens die periode. Ik kan dat dus niet doen, maar ik zal vanuit toezicht nooit optreden.

Collega's, ik stel voor om het overleg dat gepland is met de VVSG en het werkveld, af te wachten en het dan hierover opnieuw in de commissie te hebben. Ik heb natuurlijk niet te bepalen wat jullie willen doen of willen vragen. Tot zover mijn antwoord.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. Het is natuurlijk heel belangrijk dat er geen juridische complicaties kunnen gepaard gaan met deze overgangperiode. Bijvoorbeeld, een intercommunale die grondenbeheer doet, aankoop van gronden en onteigeningen, eventueel ook personeelsaangelegenheden, is soms vatbaar voor procedures. Het is inderdaad heel belangrijk dat u nog eens terecht checkt of er eventueel geen problemen zouden zijn en er desgevallend moet worden geredimeerd.

Ik heb nog een ander klein vraagje. Er blijkt een discussie op komst te zijn of een discussie gaande te zijn met betrekking tot het al dan niet – ik vind het een beetje een eigenaardige discussie maar sommigen lopen ermee rond – mogen oprichten van managementcomités. Ik vind in het decreet daar niet onmiddellijk een bepaling over, maar mag een intergemeentelijke samenwerking nog een managementcomité oprichten?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: U vraagt of er al dan niet een managementcomité mag worden opgericht. In het decreet staat heel duidelijk opgesomd welke decreetale organen er mogen worden opgericht, die dan ook bezoldigd kunnen worden. Een managementcomité is een informeel orgaan en als dat niet bezoldigd wordt, mag men zoveel managementcomités oprichten als men wil.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord en ik volg dit verder op.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Michel Doomst aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de openstelling voor de contractuele personeelsleden van de lokale besturen van de tweede pensioenpijler die geldt voor de contractuele personeelsleden van de Vlaamse overheid – 1421 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, eind februari is de conceptnota over de uitbouw van een tweede pensioenpijler voor de contractuele personeelsleden van de Vlaamse overheidsdiensten goedgekeurd. Ik denk dat dat een positief signaal is voor de trouwens groeiende groep van contractuele medewerkers. Het is goed dat u daar actief aan wilt meewerken. Onze fractie staat daar volledig achter.

In de conceptnota wordt ook gezegd dat er een aansluitingsmogelijkheid zal zijn voor de lokale besturen.

Minister, wat zijn de redenen waarom u deze aansluitingsmogelijkheid wilt bieden? Zijn er vanuit het veld vragen rond gekomen?

Welke mogelijke voordelen zijn er volgens u aan deze aansluitingsmogelijkheid?

Zal er nog actief worden gecommuniceerd om die voordelen nog wat meer in de kijker te zetten?

Zult u er met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), ons moederhuis, nog contact over hebben?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Doomst, ik heb twee opties: ofwel geef ik u een zeer kort antwoord, ofwel ga ik uitgebreid in op al uw vragen.

Michel Doomst (CD&V): Ik heb het graag uitgebreid.

Minister Liesbeth Homans: Dan zal ik zeer uitgebreid zijn.

Het is inderdaad zo dat, ondanks het feit dat de vakbonden in de grote vakantie van 2017 zeiden dat de Vlaamse overheid en bij uitstek Homans absoluut geen werk maakten van een tweede pensioenpijler voor de contractuelen, we er toen al mee bezig waren. U weet ook dat de begrotingsopmaak 2018 onmiddellijk gebeurde in september na de vakantie en dat daarvoor de nodige middelen zijn uitgetrokken, wat niet evident was.

We gaan een tweede pensioenpijler uitbouwen voor het contractueel personeel van de Vlaamse overheid. We gaan dat doen met een pensioenfonds omdat het voordeliger is dan een verzekeringsinitiatief en we gaan het zo organiseren dat lokale besturen zullen kunnen aansluiten. Ze zullen dat kunnen en mogen doen en niet moeten: het is vrijblijvend.

Het is in deze commissie al verschillende keren aan bod gekomen: er wordt hier voortdurend de vraag gesteld of raamcontract x of y ook wordt opgesteld naar de lokale besturen. U bent dan allemaal pleitbezorger om dat te doen. Hier hebben we dus eigenlijk dezelfde filosofie gehanteerd: we bieden het aan, maar we gaan geen enkel lokaal bestuur verplichten.

U vroeg wat de redenen zijn waarom ik de lokale besturen deze aansluitingsmogelijkheid wil bieden. De conceptnota die de regering op 23 februari 2018 heeft goedgekeurd, schetst hiervoor de contouren. Er zal worden gewerkt met een pensioenfonds en de lokale besturen zullen kunnen aansluiten. Ik herhaal 'zullen kunnen', wat betekent dat ze niet moeten. Vandaag bestaat er, met uitzondering van Provant, het pensioenfonds van de provincie Antwerpen, voor de lokale besturen enkel een conventioneel verzekeringsinitiatief voor het aanvullend pensioen. Let wel, zij waren de eerste overheid die een tweede pijler ontwikkelde. Ik heb er absoluut bewondering voor dat ze het hebben gedaan. Ze hebben toen ook de keuze gemaakt om het via een verzekeringsinitiatief te doen. Wij hebben met de Vlaamse Regering de keuze gemaakt om het via een pensioenfonds te doen. Ondertussen maken heel wat lokale besturen gebruik van dit verzekeringsstelsel, maar er zijn er ook die dat niet doen. Bij een aantal lokale besturen is zeker interesse om een tweede pijler te organiseren via een pensioenfonds. Daarom hebben wij beslist om het zo uit te denken en gestalte te geven dat lokale besturen, indien zij dat zelf wensen, kunnen aansluiten.

U vroeg welke mogelijke voordelen er volgens mij aan deze aansluitingsmogelijkheid voor de lokale besturen verbonden zijn. In de conceptnota die op 23 februari 2018 is goedgekeurd, staan de voordelen en uitgangspunten van een pensioenfonds opgesomd. Het is alvast de bedoeling om een transparante en eenvoudige regeling in te stellen die goed beheersbaar blijft, ook voor de lokale besturen.

Ik som een aantal mogelijke voordelen voor lokale besturen op. Een pensioenfonds is een verlengstuk van de werkgever terwijl een verzekering een contract is met een commerciële onderneming. Er is een nauwere binding met de werknemers en syndicale betrokkenheid. Het fonds verzorgt zelf de communicatie. Kosten worden ook beter in de hand gehouden. Een ander voordeel voor lokale besturen is dat de winsten uit beleggingen enkel worden aangewend voor de pensioenvorming en niet wegvloeien naar eventuele aandeelhouders.

Ik ga uw derde en vierde vraag samen beantwoorden. Heb ik al overleg gehad met de VVSG over de mogelijkheid voor de lokale besturen om aansluiting te zoeken? Wat zijn de resultaten? Hoe ga ik communiceren naar de lokale besturen over het bestaan van die mogelijkheid? Ik heb er de voorkeur aan gegeven om eerst in de schoot van de Vlaamse Regering overeenstemming te bereiken over de contouren van de nieuw op te zetten tweedepijlerregeling – dat hebben we dus gedaan met de conceptnota – en er dan ook nog niet actief over te communiceren aangezien

het nog altijd de conceptuele fase betrof, tot eind februari 2018. Het hoofddoel blijft om als werkgever een Vlaams aanvullend pensioenstelsel en een Vlaams pensioenfonds voor de contractuelen van de Diensten van de Vlaamse Overheid op te zetten. Nu dit een feit is, kunnen we communiceren naar de entiteiten, de vakbondsvertegenwoordigers en de personeelsleden van de Diensten van de Vlaamse Overheid. Omdat er een uitbreiding naar de lokale besturen mogelijk werd gemaakt, zal nu ook naar hen kunnen worden gecommuniceerd op een vrijblijvende en zeker geen dwingende manier. Uiteraard wordt er ook een communicatie gedaan naar de VVSG en de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP).

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Minister, als u het uitgebreid doet, is het toch altijd beter.

Het pensioenfonds lijkt mij de goede weg, ook tussen autonomie en de helpende hand. Nu u uit de schoot van de Vlaamse Regering bent, wat is de timing? Kunt u min of meer plannen wanneer u denkt te landen? Het is voor lokale besturen belangrijk dat ze weten rond welke periode u ongeveer kunt afronden, wetende dat er altijd iets kan tussenkomen.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Ik wens me zeker aan te sluiten bij de vraag van collega Doomst, zeker ook over de timing. We zijn intussen ook al een heel stuk gevorderd in deze beleidsperiode. Ik denk dat zowel de lokale besturen als de Vlaamse overheid heel hard op hun honger zitten. Mij interesseert die timing ook heel sterk. Graag zo concreet mogelijk, alstublieft.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: U weet dat we – ik heb het ook gezegd in mijn antwoord – nog niet zo heel lang geleden een conceptuele beslissing hebben genomen en een duidelijke keuze hebben gemaakt voor een pensioenfonds. U weet ook, collega's en collega Doomst in het bijzonder, dat een pensioenfonds oprichten natuurlijk ook een ingewikkelde operatie is omdat men een erkenning moet aanvragen enzovoort. Ik ga me dus niet vastpinnen op een timing. We zijn ook bezig met de informatieronde die nu is opgestart.

Ik denk dat het het belangrijkste is dat we de tweede pensioenpijler voor de contractuele personeelsleden van de Vlaamse overheid, en eventueel bij uitbreiding van de lokale besturen, mogelijk hebben gemaakt, dat we de nodige middelen hebben vrijgemaakt. Als ik me niet vergis, is het 21 miljoen euro tot nu toe. Dat is toch wel een behoorlijk bedrag.

Laat ons in alle rust voortwerken, zowel met de informatieronde maar zeker ook bij het opzetten van een pensioenfonds zodat we zeker geen fouten maken, bijvoorbeeld bij het aanvragen van een erkenning. Uiteraard gaan we hiermee niet talmen en zullen we hier de nodige spoed achter zetten. Ik denk dat het goed is om dat met de nodige tijd te doen, en zeker ook na de nodige consultaties met mensen die daar kaas van hebben gegeten.

Michel Doomst (CD&V): Als we er echt onverwijld op doorgaan, dan landen we wel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Joris Poschet aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de aanhoudende stadsvlucht van jonge gezinnen – 1441 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de zogenaamde stadsvlucht van jonge gezinnen die de stad inruilen voor een randgemeente – 1455 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Peter Wouters aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het wegtrekken van jonge gezinnen uit de steden – 1461 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Mercedes Van Volcem aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de ontwikkeling van Vlaamse stadsregio's – 1464 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, in de beleidsnota die de minister bij de aanvang van deze bestuursperiode indiende, werd ruim aandacht besteed aan het belang van de uitbouw van een krachtig stedenbeleid. Eigenlijk is dat de evidentie zelf. Wij zijn altijd een regio van steden geweest, en steden zullen de motor zijn van de strijd tegen de klimaatopwarming en van het verminderen van onze ecologische voetafdruk.

In de beleidsnota werd beklemtoond dat het stedenbeleid een innovatieve inspiratiebron zal zijn voor het beleid van andere steden en gemeenten en dat investeren in stedelijke infrastructuur en in de aanpak van grootstedelijke problemen een prioriteit zal zijn. Het zijn doelstellingen die in de latere beleidsbrieven werden doorgetrokken in de acties met betrekking tot de uitbouw van slimme steden, initiatieven rond kwalitatief ruimtebeheer, de oproep rond investeringen in sociale infrastructuur, de investeringen in stadsontwikkelingsprojecten enzovoort.

Niettegenstaande deze inspanningen lazen we recent opnieuw verontrustende berichten rond de stadsvlucht. Die zou zich de laatste jaren weer sterker manifesteren. Zo werd bericht dat in Antwerpen zowat 22 procent van de jonge gezinnen na vijf jaar de stad verlaat en dat in Gent in de loop van vorig jaar meer mensen de stad verlieten dan er bijkwamen. Voor deze stadsvlucht geven de vertrekkers verschillende redenen: te dure woningen, tekort aan scholen, te weinig groen.

Uit de verschenen berichten blijkt vooral naar voren te komen dat het bij de stadsvlucht vooral om jonge gezinnen gaat. Nochtans zijn juist deze jonge gezinnen uiterst belangrijk voor de toekomst van onze steden. Alle investeringen ten spijt, slaagt het beleid er dus niet in om jonge gezinnen in de stad te houden. Dergelijke evolutie is nadelig voor de steden, maar ook voor het nog resterende en krimpende platteland. De steden verliezen namelijk inwoners uit de middenklasse, want het is vooral die groep die nog actief is op de arbeidsmarkt. Sommigen noemen het dan ook een welvaartsvlucht. Daarnaast krijgen we in de stadsrand een verdere

verstedelijking. De stad verliest een deel belastinginkomsten, maar blijft wel diensten aanbieden waar de mensen die in de rand wonen gebruik van blijven maken. Daarom pleiten sommige onderzoekers om de randgemeenten te laten opgaan in grotere stadsgewesten of met andere creatieve structuren te werken.

Minister, hebt u kennis genomen van de recente gegevens over de stadsvlucht? Kloppen deze gegevens met de vaststellingen die u en uw diensten hebt kunnen doen? Welke conclusies trekt u uit deze stadsvlucht voor de krachtlijnen van het Vlaamse stedenbeleid? Acht u bepaalde bijsturingen nodig, en zo ja, welke? Welke initiatieven hebt u meer specifiek genomen om jonge gezinnen in de stad te houden, en wat zijn volgens u de redenen waarom zij er toch vertrekken? Hoe staat u tegenover de idee van bepaalde onderzoekers om steden en hun randgemeenten te fusioneren of op zijn minst de fiscale sokkel voor de stedelijke functies te verruimen richting randgemeenten? Hebt u reeds onderzoek laten doen om de mogelijke voor- en nadelen van dergelijke mogelijkheid in kaart te brengen? Leeft die vraag ook bij de steden zelf? In welke mate bent u de mening toegedaan dat dergelijke fusies of fiscale sokkels bijdragen tot de versterking van de stadskernen zelf?

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp-a): ,Voorzitter, collega Poschet heeft al een globale schets van het issue gemaakt. Aangezien er een aantal gekoppelde vragen over zijn, lijkt het er toch wel op dat het een belangrijk item is.

Het aantal jonge gezinnen dat steden als Antwerpen en Gent verlaat, neemt toe. Veel jonge gezinnen verlaten de stad omdat ze op zoek gaan naar een betaalbare woning. De stadsvlucht van jonge gezinnen heeft ook gevolgen voor de financiële draagkracht van de steden. De jonge gezinnen uit de randgemeenten blijven een beroep doen op de dienstverlening uit de steden, maar die steden missen dan natuurlijk bepaalde belastinginkomsten.

Stedelijk planologen Eric Corijn en Pascal De Decker lanceren daarom het voorstel om de fiscale grenzen van de stad uit te breiden naar de rand, waardoor alle inwoners van dat stedelijke gebied evenredig bijdragen in de kosten van een verbeterde stadsinfrastructuur, die ze allemaal gebruiken. Dit voorstel uit de academische wereld laat randgemeenten met andere woorden opgaan in een groter stadsgewest dat de belastingen int. Zo zou de stedelijke solidariteit worden rechtgetrokken, ongeacht of mensen in het centrum van de stad of in de verstedelijkte rand wonen.

Minister, bent u op de hoogte van de gevolgen op de stedelijke financiën van de zogenaamde stadsvlucht van jonge gezinnen van de stad naar de verstedelijkte randgemeenten? Hoe staat u tegenover het idee om steden en hun randgemeenten te laten fusioneren in een groter geheel dat dan de belastingen int en zo de fiscale grenzen van de stad uit te breiden naar de rand, waardoor alle inwoners van dat stedelijke gebied evenredig bijdragen in de kosten van een verbeterde stadsinfrastructuur die ze ten slotte allemaal gebruiken? Bent u bereid dit idee af te toetsen bij de verschillende stakeholders?

De voorzitter: De heer Wouters heeft het woord.

Peter Wouters (N-VA): Voorzitter, de collega's hebben allebei vanuit hun invalshoek het onderwerp al aangesneden. Mijn invalshoek zal weer een ander deel van de problematiek belichten.

Jongeren blijven vaak in hun studentenstad hangen. Zodra ze zich willen settelen, iets willen kopen en een gezin willen stichten, trekken ze naar de randgemeenten. Althans, dat tonen de laatste cijfers van de districts- en loketwerking van de stad Antwerpen, die ook gepubliceerd werden in een artikel in De Morgen. Van alle jonge Antwerpse gezinnen trekt ruim 22 procent binnen de vijf jaar weer weg uit

de stad. Ook in Gent trokken in 2017 ongeveer vierduizend 30- tot 34-jarigen weg. De hoge vastgoedprijzen wordt als de voornaamste reden genoemd om uit de stad weg te gaan. Wanneer je als jong gezin een budget vooropstelt, krijg je voor eenzelfde prijs vaak meer huis met meer tuin in de randgemeenten dan in de stad.

De jonge gezinnen betalen op die manier geen stadsbelasting maar kunnen door de nabijheid van de stad toch gebruikmaken van alle comfort dat een stad te bieden heeft. Het resultaat is dat steden heel wat belastinginkomsten mislopen, de stadsranden verstedelijken en de huizen op de plaatsen die goed verbonden zijn met de stad op hun beurt ook duurder worden.

Socioloog en ruimtelijk planner Pascal De Decker en stadsgeograaf Eric Corijn zien een fusie tussen bepaalde randgemeenten en de steden als oplossing.

Minister, is er de laatste jaren effectief een algemene tendens vast te stellen en doet er zich dus een probleem voor op dit vlak? Zijn er naast de vastgoedprijzen nog redenen waarom jonge gezinnen wegtrekken? Ziet u een fusie van randgemeenten met de steden als oplossing? Overweegt u maatregelen in het kader van het stedenbeleid om jonge gezinnen te doen kiezen voor de stad op lange termijn? Zo ja, welke?

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, we hebben over dit onderwerp al veel gelezen. De dertien centrumsteden in Vlaanderen zijn niet allemaal dezelfde. Als je Antwerpen met 500.000 inwoners moet vergelijken met Gent, dat 250.000 inwoners telt, of met Brugge met 120.000 inwoners, dan zie je dat die dertien centrumsteden allemaal een ander DNA hebben. Je ziet ook dat Antwerpen groeit. De laatste tien jaar is de stad bijna met de grootte van een centrumstad aangegroeid.

De steden buiten de Vlaamse Ruit hebben meer problemen om mensen aan te trekken en te groeien omdat de jonge gezinnen vooral naar de Vlaamse Ruit verhuizen omdat daar meer werk en meer jobs zijn. Dat is ook een uitdaging.

Vandaag zien we dat er in de steden een strijd is om de jonge gezinnen. Dat is logisch omdat de actieve bevolking meer belastingen bijdraagt. Als je bijvoorbeeld 7 procent moet innen op een inkomen van een gepensioneerde of op het inkomen van twee actieve mensen, dan heb je natuurlijk een heel andere soort inkomsten en een andere kas.

Minister, ik denk echter dat het niet alleen daarover gaat. Er is niet alleen een strijd bezig vanwege de inkomsten van de actieve bevolking, maar de rand is ook in trek omdat daar de mensen misschien geen goedkopere woning kunnen vinden, want de prijzen van de huizen in de randgemeenten zijn niet lager dan in de stad, maar als je het bekijkt per vierkante meter zijn ze dat wel. Je ziet dat jonge mensen die kinderen krijgen, ervoor kiezen om niet op een appartement of in een kleine woning in de stad te wonen. De Vlaming heeft nog altijd het suburbane gevoel en houdt van ruimte. Als je het bekijkt in Europa, leven wij na Luxemburg in de grootste huizen qua oppervlakte. Iedere burgemeester van een landelijke gemeente wil zijn gemeente landelijk houden, en men wil ook de randgemeenten behouden. Men zegt dat elke stad of gemeente haar eigenheid heeft. Iedereen is fier op zijn deelgemeente en wil misschien ook niet in een fusie opgaan.

Het gaat mij niet zozeer om de fusie maar wel om een goede werking, niet alleen financieel maar ook in het kader van de ruimtelijke ordening. We zien vandaag dat de stad al vaak overbezet is. Maar de stad heeft ook haar fierheid. De stad wil bijvoorbeeld haar voetbalstadion of haar bedrijventerrein niet in de randgemeenten zien. Neen, men wil dat juist graag in de stad omdat dat de identiteit van de ploeg weergeeft. Men wil dat niet in een randgemeente, want dan zou de naam van de stad waaraan de ploeg verbonden is, niet meer kloppen. Ik neem dit als voorbeeld omdat het herkenbaar is. Ook wat bedrijventerreinen betreft, zijn de steden op zoek naar werk in hun eigen gebied.

We moeten dat een beetje ruimer bekijken. De vraag is of we niet kunnen evolveren op bepaalde vlakken, zoals financiën, ruimtelijke ordening en mobiliteit, de harde zaken dus, om dit te bekijken op ruimer stadsregioniveau. Gent heeft bijvoorbeeld vandaag 250.000 inwoners en Antwerpen het dubbele. Je kunt geen stedenbeleid voeren als het DNA van de steden zo verschillend is. Ik denk dat Vlaanderen een groot verstedelijkt gebied is met nog een aantal groene longen. Is het niet beter om de piste van de stadsregio's te bekijken en een schaal om trent die essentiële thema's naar voren te schuiven van bijvoorbeeld 20 maal 300.000 of 25 maal 250.000 of 275.000, zodat er meer logica is?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega's, wij zijn zo vrij geweest om de antwoorden op al uw vragen te bundelen in drie clusters. De eerste cluster wordt gevormd door de cijfers. Is er stadsvlucht bij jonge gezinnen en wat zijn de motieven? Het tweede thema is welke maatregelen Vlaanderen vandaag al neemt om de steden te ondersteunen. Een derde thema gaat over de maatregelen die nog zouden kunnen worden genomen om in de toekomst grotere hervormingen op het vlak van bestuurlijke structuren, fusies, stadsregio's en dergelijke meer te kunnen ondersteunen.

Laat me beginnen bij het eerste thema, namelijk de cijfers. Om dit wat in perspectief te plaatsen, is het goed dat we even terugblikken. Het vraagstuk rond de stadsvlucht is absoluut niet nieuw, collega's, en is ook niet vorige week gestart toen een bepaalde krant, waarvan ik niet de gewoonte heb om ze te lezen maar ze is wel onder mijn aandacht gebracht, daar uitgebreid over heeft bericht. Het vraagstuk dateert namelijk al van heel lang geleden, namelijk van het witboek Stedenbeleid. Degenen die al vele kilometers op hun teller hebben in het Vlaams Parlement, herinneren zich het witboek Stedenbeleid van 2003 misschien nog. Dat had stadsvlucht als centraal thema.

De uitdagingen en de context waren in 2003 echter sterk verschillend van nu in 2018. Toen werden de steden gekenmerkt door decennia van desinvestering. Mensen trokken er weg omdat de stad gewoon geen aantrekkelijke plaats meer was om te wonen, onder andere wegens een gebrek aan kwaliteitsvolle publieke ruimte. Dat is anno 2018 natuurlijk helemaal anders. Die context is absoluut voor een groot stuk veranderd. De steden zijn bijvoorbeeld door heel wat stadsvernieuwingsprojecten weer een aantrekkelijk woonmilieu geworden. In plaats van de algemene stadsvlucht is er nu zelfs een zekere competitie om de stedelijke ruimte. Men vecht als het ware om wat ruimte in de stad te krijgen. Steeds meer mensen willen in de stad wonen en willen absoluut gebruikmaken van de stedelijke voorzieningen. Dat is op zich een positieve evolutie.

Ik weid nu heel even uit. Heel veel mensen willen in de stad wonen en tegelijkertijd ook gebruikmaken van die stedelijke voorzieningen, maar in alle debatten die er begin vorige week zijn geweest, was de redenering dat heel veel mensen uit de stad trekken en in de rand gaan wonen, maar dan ook gebruikmaken van de stedelijke voorzieningen. Ik wil er toch wel op wijzen dat sommige mensen die in de stad wonen, ook gebruikmaken van de faciliteiten en voorzieningen in de rand. Dat is toch wel heel belangrijk. *(Opmerkingen bij CD&V)*

Ah, voilà. Af en toe kan ik ook de waarheid zeggen, nietwaar collega's van CD&V. *(Opmerkingen bij CD&V)*

Ik heb dus gezegd dat de context veranderd is, maar die veranderde context brengt natuurlijk ook andere uitdagingen met zich mee. Ik denk dat het niemand zal verrassen als ik zeg dat het inderdaad een permanente uitdaging blijft om jonge gezinnen in de stad te houden. Ik leg hier de nadruk op het woordje 'houden'. Ze komen wel naar de stad, maar daar ga ik later nog iets over zeggen. Het beschikbare cijfermateriaal hierover moet echter met de nodige voorzichtigheid

en omzichtigheid worden bekeken. De stadsvlucht van jonge gezinnen is namelijk een complex gegeven. Het gaat hier vooral over jonge gezinnen, maar er zijn voorbeelden gegeven van koppels die nog aan kinderen moeten beginnen. Ik noem dat gemakkelijkshalve jonge gezinnen. Het is een complex gegeven, waarvoor er geen eenduidige indicator bestaat.

Het beeld is, zoals dat bij statistieken wel vaker het geval is, afhankelijk van de gehanteerde indicator. De meest gehanteerde indicator is de 'netto interne uitwijking'. Dit is de migratie van de stad naar andere gemeenten verminderd met de migratie van andere gemeenten naar de stad. Cijfers van Statistiek Vlaanderen tonen aan dat indien men deze indicator hanteert, er in veel centrumsteden inderdaad nog steeds veel vertrekkende jonge gezinnen zijn.

Ik wil echter wel een nuancering aanbrengen over deze indicator. Dit brengt maar een deel van het verhaal. Het is immers ook zo dat er in de steden wel een sterkere instroom is van jongvolwassenen vooraleer die een gezin stichten. Zo zijn er bijvoorbeeld mensen die in de stad gaan studeren en daar blijven hangen of gewoon in de stad willen wonen nog voor ze zelfs een partner hebben of nog maar aan kinderen denken. Een belangrijk deel daarvan blijft ook in de stad wonen wanneer ze klaar zijn om een gezin te stichten. Maar deze groep zie je niet terug in de 'netto interne inwijking' van jonge gezinnen, omdat zij er al wonen. Ik wil zeggen dat je de indicator dus wel moet nuanceren. Jonge mensen die in de stad zijn komen wonen en er ook blijven wonen en niet migreren naar een andere gemeente, al dan niet in de rand van die stad, tellen dan niet mee. Dat vind ik wel een belangrijke nuancering om aan te brengen.

Verdere monitoring is hier absoluut noodzakelijk. Als lid van deze commissie weet u of zal het u zijn opgevallen dat gisteren de gemeente- en stadsmonitor werd voorgesteld. Het aantal bezoeken aan de webstek overschreed gisteren al de 25.000, wat toch goed is. Het toont dat veel mensen daarin geïnteresseerd zijn.

De komende weken en maanden zullen we het beschikbare gegevensmateriaal van de gemeente- en stadsmonitor verder onder de loep nemen. Dit element wordt hierin alvast een prominent thema. Het element stadsvlucht komt er ook in voor.

De gemeente- en stadsmonitor kan hierbij niet enkel meer duiding geven bij de naakte cijfers over in- en uitwijking in de stad, maar kan wellicht en hopelijk ook input geven aan het debat over de motieven voor de verhuisbewegingen. Een aantal mogelijke motieven werden al vernoemd in de vragen van de collega's, bijvoorbeeld over de hogere kostprijs van het wonen. Dat is ook waar, een vierkante meter in de stad is meestal veel duurder dan een vierkante meter in de rand, misschien niet in alle randgemeenten, maar toch in de meeste. Er is ook meer open ruimte, en ook veiligheid komt aan bod als een van de redenen waarom men minder wachtrijen aan de supermarktkassa heeft. Het zijn allemaal zaken die moeten en zullen worden bekeken.

De gemeente- en stadsmonitor bevat naast geregistreerde data uit databanken ook heel wat surveygegevens afgenomen bij meer dan 150.000 Vlamingen, die hierin misschien meer inzicht kunnen opleveren. Ik verwijs naar het feit dat het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) deze gegevens gaat monitoren en er ook verder onderzoek op zal doen.

Het tweede aspect betreft de maatregelen die Vlaanderen hier neemt om dit zogenaamde fenomeen tegen te gaan. Zoals gezegd, is het vraagstuk rond stadsvernieuwing en stadsvlucht niet nieuw. De Vlaamse overheid neemt reeds lang heel wat maatregelen. De belangrijkste uit mijn eigen bevoegdheid Binnenlands Bestuur zijn onder andere het Gemeentefonds. Collega's, ik ga niet het debat openen over al dan niet een herijking van het Gemeentefonds, maar u weet dat

dat in een bijzondere financiering voor de grootsteden en centrumsteden voorziet, en dat het ook de centrumfunctie compenseert voor 8 procent.

Als men zegt dat de meer kapitaalkrachtige mensen – laten we het dan een welvaartvlucht noemen als u wilt – wegvluchten uit de steden en in de rand gaan wonen en tegelijk ook gebruikmaken van de voorzieningen in de stad, dan worden de steden daar ook voor gecompenseerd met die 8 procent voor de centrumfunctie. Tot grote vreugde van de CD&V-collega's gebeurt de omgekeerde beweging ook wel. De mensen die in de stad wonen, maken ook gebruik van de voorzieningen in de rand. Daar is het dikwijls minder lang wachten, is er meer groen en af en toe ook wat aangenamer.

Wat doen we nog buiten het Gemeentefonds? De financiële en inhoudelijke ondersteuning van stadsvernieuwingsprojecten, waarbij betaalbaar wonen altijd een belangrijk aandachtspunt is. Er is recentelijk ook door de jury stadsvernieuwing een visietekst opgesteld, waar dit thema prominent aan bod komt. Op de voorstelling van de gemeente- en stadsmonitor kwam gisteren ook naar voren dat verschillende maatschappelijke uitdagingen zich in de steden nog steeds scherper voerden dan in de rest van Vlaanderen. Dat is de normaalste zaak van de wereld en ook zeer logisch.

Relevant hier is bijvoorbeeld het gegeven dat het gemiddeld belastbaar inkomen per inwoner in de steden nog steeds lager is dan in de rest van Vlaanderen. Dat is ook zo. Daarom zeg ik dat als je het een stadsvlucht noemt, je het veeleer een welvaartvlucht kunt noemen. Door migratie vestigen mensen zich veeleer in de steden omdat daar natuurlijk meer contactmogelijkheden zijn met mensen die ze kennen, er meer kans op werk is en de sociale voorzieningen er ook iets uitgebreider aanwezig zijn. Dat heeft er ook allemaal mee te maken. Het zijn maatschappelijke evoluties die we ten tijde van het witboek Stedenbeleid van 2003 niet in dezelfde mate ondergingen als vandaag. Het staat voor mij dus buiten kijf dat we ook in de toekomst de steden actief zullen moeten blijven ondersteunen.

Zo komen we bij het derde onderdeel van de vragen, over wat we in de toekomst nog meer gaan doen. Een deel van deze toekomstige discussie zal namelijk ook moeten gaan over de vraag of de bestaande bestuurlijke structuren nog voldoen voor het aanpakken van de stedelijke uitdagingen. Zo vernamen we vorige week maandag al in een bepaalde krant dat verschillende academici pleiten voor veralgemeende fusies van de stad met de stadsrand.

Ik heb commentaren gehoord van verschillende burgemeesters en beleidsmakers uit de randgemeenten, die allemaal niet zo tevreden waren. Anderen pleiten dan weer voor nieuwe bovenlokale, stadsregionale bestuursvormen. En nog anderen vinden de huidige situatie nog zo slecht niet. Om maar te zeggen, er is geen eenvoudige oplossing voor dit probleem. We moeten de stadsvlucht of welvaartvlucht of hoe je het ook wilt noemen, proberen tegen te gaan in de mate van het mogelijke. Het is jammer dat jonge mensen die op een bepaald moment in een stad gaan wonen, maar nog niet aan een gezin zijn begonnen, niet worden meegeteld. Die zijn overvloedig in een stad aanwezig, en de laatste tijd zelfs steeds meer. Dat heeft te maken met stadsvernieuwingsprojecten, maar ook met bouwprojecten en de aard van bouwprojecten die in steden worden gelanceerd en gecreëerd, die beter zijn afgestemd op jonge koppels die een toekomst willen uitbouwen en daarna al dan niet verhuizen naar een iets groter, bescheidener huisje in de stad.

Ik wil, om af te sluiten, ook nog meegeven dat ik deze discussie zeker niet uit de weg wil gaan en dat het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing op mijn initiatief reeds enige tijd geleden een studie heeft opgestart naar stadsregionale bestuursvormen. Hierin gaat men de verschillende mogelijke scenario's uitwerken en analyseren, gaande van feitelijke bestuurlijke ingrepen zoals een fusie naar minder verregaande

alternatieven zoals meer projectmatig samenwerken in stadsregionale netwerken. Het is dan ook de verwachting dat de resultaten van dit onderzoek een input kunnen zijn voor verdere debatten in het parlement over dit thema, waarvan ik zeker ben dat er nog vele zullen volgen in de toekomst, en terecht.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Het is eerst en vooral belangrijk te stellen dat wij uit die voortdurende tegenstrijd moeten komen van stad en platteland. Er zit wel degelijk een win-winsituatie in. Aantrekkelijke en gezonde steden kunnen echt een partner zijn van een aantrekkelijk platteland. Dat is het uitgangspunt. Het is geen zerosumgame, we zitten niet in een Trumpiaanse handelsoorlogslogica.

Minister, u zegt dat uw administratie onderzoek voert naar mogelijke stadsregionale bestuursmodellen. Op welke basis vormt men die regio's dan? Voor mij is het duidelijk dat heel Vlaanderen niet moet worden opgedeeld in stadsregio's. Er zullen gebieden zijn die sociaal-economisch gewoon niet tot een stad kunnen of moeten worden gerekend. Ik stel die vraag omdat we ondertussen bezig zijn met regio's voor mobiliteit, regio's voor welzijn, regio's voor jeugdwerking, regio's voor cultuurwerking, regio's voor sportwerking, regio's voor brandweer en wat is er nog allemaal. We hebben zoveel verschillende regio's dat we op de duur door de bomen het bos niet meer zien. Ik vraag me dus af op welke manier die regio's dan worden gevormd.

Minister, steden zijn van nature sociale roltrappen. We moeten niet dramatiseren wanneer we een bepaalde verhuisbeweging zien van de stad naar het platteland. We merken dat zeker en vast in Brussel, dat dubbel zo groot is als Antwerpen met 1,2 miljoen inwoners. Veel mensen komen hier toe en wanneer ze een job hebben en op hun pootjes zijn geland, willen ze dan verhuizen naar gemeenten zoals die van collega Segers of wat verderop richting Aalst. Nu zien we ook al bewegingen richting Mechelen en Ronse.

We moeten dat dus niet dramatiseren. Het is wel een probleem als dat de fiscale draagkracht van de steden ondermijnt. Minister, u zegt dan wel dat dit wordt gecompenseerd door het Stedenfonds, maar hebt u er een zicht op in hoeverre de fiscale erosie door de verhuisbewegingen wordt gecompenseerd door het Stedenfonds?

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp·a): Collega's, als inwoner van een andere grootstad, met iets meer dan 26.000 inwoners, vind ik het ook wel tof om me in dit debat te mengen. Zoals collega Poschet zegt, het is niet de steden tegen het platteland. Ik denk dat het een en-enverhaal moet worden. Het is een heel boeiende discussie. We moeten die ook blijven voeren, maar je ziet ook dat, wanneer we over die materie discussiëren, de financiering, de fiscale draagkracht van steden en gemeenten altijd snel naar boven komt als discussiepunt, met het Gemeentefonds en een eventuele herijking van dat Gemeentefonds. Minister, u hebt gezegd dat er nog heel veel debatten zullen volgen. Ik ben het daar zeker meer eens, en we moeten die debatten vooral ook durven te voeren.

De voorzitter: De heer Wouters heeft het woord.

Peter Wouters (N-VA): Minister, dank u wel. U zegt dat wij als stedelingen ook al wel eens gebruikmaken van zaken buiten onze stad. Ik geef dat toe. Dat klopt volledig. Ik ben ook al eens naar de Kalmthoutse Heide gaan kijken en dat was de moeite, dat was mooi. *(Gelach)*

Alle gekheid op een stokje, de stad stopt volgens mij op dit moment ook niet op de plaats waar nu de grens ligt. We zien immers gewoon de organische groei van een stad. Die is zich aan het uitbreiden. De rand verlegt zich permanent. Ik denk

ook niet dat het tegengaan van de stadsvlucht alleen uw taak zal worden. Het is niet aangehaald, maar er is de schoolvlucht op dit moment. Toen ik nog naar school ging, wat even geleden is, ging men met de bus naar de stad om daar naar school te gaan. Nu is het andersom, door sociologische oorzaken: men rijdt met de bus van de stad naar de meer landelijke steden. Zeg ik het nu juist, mijnheer Doomst? (*Opmerkingen van Michel Doomst*)

Ik denk dat we ter zake met zijn allen, en met u en uw collega's, de grootstedelijke problemen echt op een hoop moeten durven te gooien, om dan stap voor stap te bekijken hoe we die stadsvlucht kunnen tegengaan.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Dit is een bezorgdheid. Er zijn veel vragen, maar de antwoorden zijn niet altijd zo gemakkelijk. Daarbij komt dan nog het pleidooi van de Vlaams Bouwmeester. Hij pleit eigenlijk vooral voor een beweging naar de stad, maar ik denk soms ook dat de manier waarop hij dat doet niet altijd voor veel draagvlak zorgt, als mensen nu de stad ontvluchten en hij erop aandringt om vooral kleiner en hoger te wonen. Ik denk dat veel mensen ook bezorgd zijn over de ruimtelijke kwaliteit. Ik denk dat voor veel mensen in Vlaanderen kwalitatief wonen niet alleen de woning op zich betreft, dat ze ook de omgeving heel belangrijk vinden. Op dat vlak is er een grote taak voor de overheid: ze moet blijven investeren in groen, openbaar domein en kwalitatieve omgevingen rond de woningen. Ik denk dat dat alleen maar mensen gelukkiger zal maken en ook mensen gemakkelijker zal kunnen doen samenleven. Onze Vlaamse cultuur is er niet een van blokkendozen helemaal hoog op elkaar. Dat wordt vaak ook een klein beetje negatief geassocieerd, er zijn wel goede voorbeelden daarvan, maar Vlamingen houden nog altijd van een tuin en groen.

Minister, ik denk ook dat het debat vaak wordt overtrokken. Ik verwijs naar Brugge. Als je naar de grens van Brugge rijdt, dan is het soms 5 minuten, en aan de andere kant is het 8 minuten, tot je in de randgemeenten bent. Spreek je dan van een stadsvlucht? Kijken we bijvoorbeeld naar Berlijn, of naar Finland. De steden daar zijn grote steden en je moet 2 uur rijden tot je een dorp tegenkomt in het platteland. Dat is eigenlijk de reden waarom in die andere landen zoveel mensen naar die stad komen. In het buitengebied hebben ze totaal geen voorzieningen en alle jonge mensen willen daar eigenlijk niet blijven wonen, die willen net naar die stad komen omdat die leeft, omdat ze er zorg hebben, omdat ze er jobs hebben. Bij ons in het verstedelijkte Vlaanderen ben je daarentegen in het slechtste geval – zij het niet zoals vanmorgen – binnen een uur op je bestemming.

Het is natuurlijk waar dat men files moet vermijden. Daarom zie je ook een selectieve stadsvlucht. Mensen verlaten op een bepaald moment de rand. Ze hebben een beetje gespaard, hebben hun huis in de randgemeente afbetaald, zijn het een beetje beu om taxi te spelen voor de jeugd en keren dan toch terug naar de stad. De stadsvlucht is dus eigenlijk heel complex, met starters die de stad verlaten, maar die, als ze eenmaal meer middelen hebben, vanaf 39 of 40 jaar terug naar de stad komen.

U bent de minister bevoegd voor het woonbeleid en het stedenbeleid. Ik heb al veel aangedrongen, ook in de andere commissies, op een heel goed overleg met Ruimtelijke Ordening en de minister van Mobiliteit. Dat is belangrijk.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister, ik ben blij met uw correct en genuanceerd antwoord op de gestelde vragen. Ik vind het echter een beetje spijtig dat alle vragen, behalve die van mevrouw Van Volcem, nogal gericht zijn op het financiële. Het gaat dan over geld, over het feit dat er inderdaad misschien kapitaalvlucht zou zijn uit de stad. Ik geef u echter maar mee dat hetgeen een aantal grote steden krijgen uit het Gemeentefonds, meer is dan de fiscale inkomsten die wij in totaliteit

hebben in een gemiddelde landelijke gemeente, inclusief ons Gemeentefonds. Dit is dus een complexe discussie. Ik weet dat daar voorzieningen zijn en dergelijke meer. Ik ben blij met het pleidooi van mevrouw Van Volcem over ruimtelijke kwaliteit, want daarover gaat het ook voor een stuk, denk ik. Mijnheer Wouters, u zegt dat de stad uitbreidt, maar we mogen toch niet vergeten dat daar waarschijnlijk geen ongebreidelde uitbreiding meer zal komen, tenzij hetgeen ik hier momenteel als globaal draagvlak hoor inzake het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) helemaal in de vuilnisbak zou worden gesmeten. Men heeft inderdaad een aantal keuzes gemaakt om die ongebreidelde uitbreiding van bebouwing en van de stad niet verder te laten plaatsvinden. Men heeft in de persoon van de Vlaams Bouwmeester inderdaad een promotor voor een manier van wonen in de stad. Dat is niet altijd even gelukkig. Wat dat betreft, sluit ik me trouwens ook aan bij hetgeen mevrouw Van Volcem heeft gezegd. Het gaat echter over zoveel meer dan louter over de financiën. Als je de statistieken van de Vlaamse Regionale Indicatoren (VRIND) bekijkt, dan zie je dat de gemiddelde persoon op het platteland veel gelukkiger is dan die in de stad: 67 procent van de mensen op het platteland zegt gelukkig te zijn, tegenover 46 procent in de stad. Hoe komt dat? Dat heeft met meer dan de financiering van de gemeenten te maken, met meer dan de kostprijs van de bouwgrond. Het is dus in elk geval iets dat eens verder dient te worden bekeken. Als we dan de gemeente- en de stadsmonitor bekijken, dan denk ik dat, zonder daarop een statistische formule los te laten, we toch wel kunnen concluderen dat het vertrouwen in de gemeentebesturen gemiddeld groter is in de landelijke gemeenten dan in de steden. Dat valt, denk ik, duidelijk af te lezen uit die indicatoren. Ik wil gewoon maar zeggen dat het over zoveel meer gaat, en laten we dat dan maar eens op ons gemak bekijken, zonder inderdaad de polemiek te voeren tussen stad en platteland, want dat dient niemand.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Je voelt dat we deze discussie niet uit de weg zullen kunnen gaan. Dat gaat terugkomen. Er is ook het pleidooi van de 'afbouwmeester', zoals ik hem altijd noem. Hij zegt ook in welke richting we zouden moeten gaan.

Wat het project dat voorligt betreft: ik hoor eigenlijk niet zo graag spreken van een stadsregionaal project. Dat is zo 'krokodilachtig', die stadsregio. We moeten opletten voor eenrichtingsverkeer. Ik denk dat het tweerichtingsverkeer moet zijn. Zeker bij de start van het denken en het uitwerken waar we naartoe gaan, moet men toch ook de gemeenten in de rand mee als vertrekpunt naar de stad gebruiken. We moeten ons ervoor hoeden de indruk van eenrichtingsverkeer te geven.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Voorzitter, collega's, minister, ik vind het een heel interessant debat. Collega Doomst, dat is inderdaad een debat dat nog dikwijls zal terugkomen. U weet wellicht waarom ik dat zeg. Wij zijn er immers al lang van overtuigd dat het intermediaire niveau van de toekomst dat van de stads- en streekgewesten zal zijn.

Wij hebben het met opzet over streekgewesten, omdat je niet in heel Vlaanderen van een stad kunt spreken. Dat is trouwens ook niet goed voor het draagvlak, denken we.

Minister, u hebt daarjuist aangekondigd dat u daarover een studie aan het uitvoeren bent. Kan het nu zijn dat dat de eerste keer is dat u dat vertelt? Ik vind het in elk geval een heel mooie zaak. Ik moet toch herhalen dat het wel spijtig is dat u uw legislatuur bent begonnen met het afslanken van de provincies. Wij zijn ervan overtuigd dat we die provincies moeten vervangen door stads- en streekgewesten, en u gaat dat intermediaire niveau, dat op termijn het sterkste niveau zal zijn in Vlaanderen, de steden en daarrond de randgemeenten, nu net afbouwen. Dat is niet slim, maar soit, dat doet er niet toe. Ik wil eigenlijk niet vervallen in verwijten.

Ik vind het belangrijkste dat we hier met zijn allen het debat voeren, en dat debat zal hoe dan ook steeds maar meer in de richting van die stads- en streekgewesten gaan. Ik heb vorige week nog op onze dag van de lokale politiek met gouverneur Briers daarover gesproken, die er ook heilig van overtuigd is dat die vorming van die stads- en streekgewesten er zit aan te komen. Dat is eigenlijk nu al bezig, op een organische manier, en we zullen dat op een zeker moment een bestuurlijke realiteit moeten geven. Daar ben ik heilig van overtuigd. Ik hoop alleen het volgende. Als ik uw voorzitter hoor spreken over nog eens een volgende staatshervorming, dan denk ik altijd: laten we nu eens een staatshervorming... *(Opmerkingen van minister Liesbeth Homans)*

Ja. Jullie partij is een grote partij. Jullie bepalen de agenda wat dat betreft. *(Opmerkingen)*

Ik wil gewoon maar het volgende zeggen. De afgelopen dertig jaar heeft men niks anders gedaan dan onze federale staat hervormd in de richting van Vlaanderen en Wallonië en Brussel enzovoort. Laten we nu eens stoppen met die beweging te maken. Laten we de volgende beweging nu eens langs de onderkant maken. Ik denk dat dat zo hard nodig is, met fusies van gemeenten, stads- of streekgewesten, provincies. Heel die verrommeling, laten we die nu eens terdege aanpakken.

Minister, als u het toch hebt over een studie, dan zou ik u ten zeerste aanraden om te beginnen met de regioscreening van uw voorganger. Dat was zeer, zeer nuttig werk.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, ik heb zeer interessante uiteenzettingen gehoord. Ook hoor ik veel mensen onderschrijven dat dit debat nog wel verder zal worden gevoerd. Ik heb dat ook gezegd. Ik dank ten slotte mevrouw Pira voor de steun die we krijgen voor de interne staatshervorming die we hier toch wel hebben doorgevoerd. Dank u.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Minister, ik had nog twee bijkomende vragen gesteld. Op welke basis zullen die regio's dan worden bepaald? Wat is de compensatiegraad van het Stedenfonds voor de centrumfunctie van de stad en de fiscale erosie door de verhuisbewegingen? *(Opmerkingen van minister Liesbeth Homans)*

Neen, dat was iets anders. Ik hoop dat u dat nog kunt zeggen. Anders zal ik met een nieuwe vraag komen daarover.

De voorzitter: De heer Wouter heeft het woord.

Peter Wouters (N-VA): Ik geef de heer Dochy voor honderd procent gelijk: er zijn veel meer parameters die de stadsvlucht bewerkstelligen. We hebben echter de oproep hier gehoord van meerdere mensen: dat is een werk van alle ministers. Onze commissie moet een stuwende kracht zijn om daar een goede weg in te vinden.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, inderdaad, we moeten dat probleem vanuit het stedenbeleid bovenaan op de agenda blijven plaatsen. In om het even welke commissie waar je komt, wordt er immers verwezen naar een andere minister, en eigenlijk is het een soort horizontale bevoegdheid, waarbij iedereen natuurlijk die facetten van de stad goed moet opvolgen.

Ik weet niet of u nog wilt antwoorden op de vragen van de heer Poschet.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Poschet, u stelde de vraag hoe de regio's juist worden bepaald. Dat zit nu net in het onderzoek van het Steunpunt Bestuurlijke

Vernieuwing. Er zijn een zevental alternatieven die worden onderzocht. Ik kan niet vooruitlopen op die resultaten.

Wat uw tweede vraag betreft, heb ik inderdaad gezegd dat er een compensatie is in het Gemeentefonds van 8 procent met betrekking tot de centrumfunctie. Het gaat dan om de fiscale draagkracht en dergelijke en of dat volstaat. Ik kan alleen maar vaststellen dat de meeste steden – ik zeg niet allemaal want er zijn uitzonderingen – hogere opcentiemen op de onroerende voorheffing heffen dan iets kleinere steden of gemeenten. Dat heeft natuurlijk ook te maken met het feit – ik heb zelfs gesproken over een welvaartsvlucht – dat mensen die niet actief zijn op de arbeidsmarkt en mensen die in het kader van migratie in steden komen wonen – voor alle duidelijkheid om legitieme redenen – bijdragen aan het feit dat er lagere inkomens zijn die dan wel hoger worden belast zodat er toch genoeg inkomsten zijn voor de steden. 'Genoeg' is dan ook relatief natuurlijk. Ik denk dat sommige steden nood hebben aan nog meer middelen, zelfs misschien ook gemeenten die nog altijd niet erkend zijn als stad. Dat is een heel complex debat. Ik ga ervan uit dat in 2019 bij de coalitiebesprekingen het debat over het Gemeentefonds en de verdeling ervan ongetwijfeld nog eens op de tafel zal komen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.